

De heer Spronck

Datum	25 april 2013
Onderwerp	Onderzoek aanwezigheid das groenstrook nabij Withuis 16A te Eijsden

In verband met de aanstaande uitbreiding van een kantooraccommodatie, gelegen op het adres Withuis 16A te Eijsden, dienen extra parkeergelegenheden te worden gecreëerd. De wens is om deze parkeerplekken in een nabijgelegen groenstrook te realiseren.

In de rapportage 'Ruimtelijke onderbouwing uitbreiding Withuis 16A', Tonnaer januari 2013 wordt het project uitgebreid beschreven.

Aanleiding onderzoek

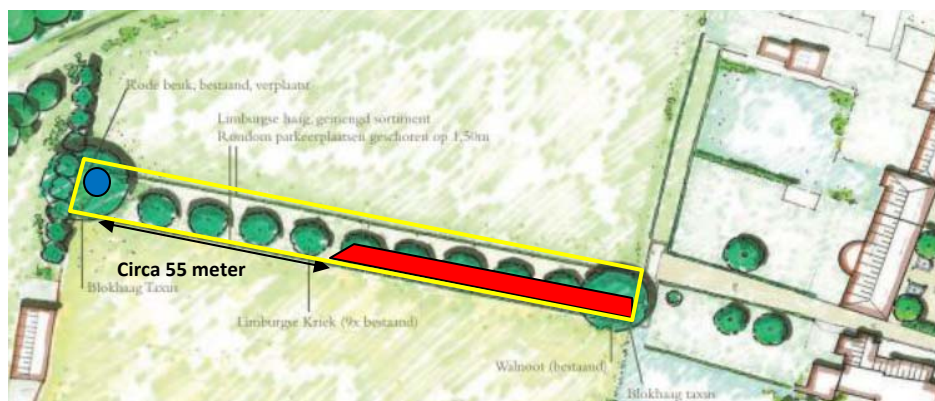
In het westelijke deel van de groenstrook zijn enkele hollen/ pijpen aanwezig. Onderzocht dient te worden of het hier een (deel van) een dassenburcht betreft en of de hollen nog in gebruik zijn (en door welk dier).

Huidige situatie

Op dit moment wordt het plangebied niet gebruikt en is afgesloten voor publiek. Ten westen van het plangebied is een woning gelegen met een bijbehorende tuin. Ten noorden is een begraasd grasland aanwezig en in het zuiden een recent bewerkte akker. De grenzen van het plangebied bestaan uit meidoorn. In het plangebied zijn prunusbomen aanwezig. De pijpen/ hollen liggen onbeschut.

Gewenste situatie en verwachte verstoring

In onderstaande afbeelding is de gewenste situatie weergegeven. De parkeerplaatsen zijn in rood aangegeven, de vermeende dassenburcht in blauw en het plangebied in geel. De afstand van de meest linkse parkeerplaats tot aan de vermeende burcht bedraagt circa 55 meter.

De parkeerplaatsen zullen uitsluitend door de medewerkers gebruikt gaan worden (mededeling heer Spronck). Dit houdt in dat eventuele verstoring beperkt blijft tot het arriveren en vertrekken van deze medewerkers. Dit zal het grootste deel van het jaar gebeuren wanneer het licht is. De parkeerplaatsen zullen (mededeling heer Spronck) niet permanent worden verlicht.

Onderzoek

Om vast te stellen of en hoe een eventuele das het plangebied en de directe omgeving gebruikt, is overdag op 19 april 2013 een veldonderzoek uitgevoerd. Het betrof een warme, droge dag met een dagtemperatuur van rond de 19°C. Tijdens dit veldonderzoek is het plangebied en de directe omgeving onderzocht op sporen van de das. Daar deze soort pas bij schemer zijn burcht verlaat, is er een valcamera geplaatst nabij de hollen/ pijpen/ burcht. Deze camera reageert op beweging en maakt foto's en opnames wanneer er iets beweegt voor de camera. Deze camera heeft de activiteiten, inclusief de nachtelijke, vastgelegd.

Fotoimpressie plangebied en omgeving

Plangebied

Pijp/ hol

Noordelijk gelegen grasland

Zuidelijk gelegen akker

Bevindingen

Hieronder worden de bevindingen van het veldbezoek en de valcamera besproken. De bevindingen zijn op de kaart in bijlage 1 weergegeven.

Volgens de eigenaar is er nog niet zo heel lang geleden een doodgereden das in de nabijheid aangetroffen.

Volgens de geraadpleegde, digitale bronnen komt de das binnen het kilometerhok, waarin het plangebied is gelegen, voor.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn er binnen het gehele plangebied geen sporen, zoals uitwerpselen, haren, snuitputjes en dergelijke, van de das aangetroffen. De hollen/ pijpen waren voor een deel niet in gebruik (veel blad in hol). Eén ingang leek wel in gebruik te zijn, daar de ingang bladvrij was en volgens de eigenaar er recent nieuw zand voor de ingang bij is gekomen. Het ontbreekt rondom echter aan duidelijke pootafdrukken en overige sporen van de das.

In het plangebied zijn wel uitwerpselen en een schedel (nabij hol) van een vos aangetroffen.

Om een indruk van de omgeving te krijgen zijn ook de aangrenzende percelen (deels) onderzocht op sporen.

Naar het noorden toe is nabij het prikkeldraadhek eveneens een hol aanwezig. Langs de muur lijkt een wissel te lopen naar het noorden. Dit spoor is gevolgd naar een bosstrook ten noordwesten van het plangebied. In deze bosstrook, ten noorden van de daar aanwezige tuin, is een dassenburcht aanwezig.

Om verstoring van aanwezige exemplaren te voorkomen is er heel snel onderzoek gedaan. De burcht lijkt, mede door het bladvrije zand en vers lijkende loopsporen, in gebruik te zijn. Tevens zijn er krabsporen op bomen te vinden. Deze bosstrook grenst aan een tuin/ gazon. Er zijn loopsporen die van de burcht naar dit potentieel geschikte foerageergebied lopen. Echter, deze sporen kunnen ook ontstaan zijn door de aanwezige herdershond. Op circa 30 meter van deze burcht vandaan is de snelweg de E25 gelegen.

Vervolgens is het grasland ten noorden van het plangebied onderzocht op sporen. Hier zijn diverse snuitputjes aangetroffen van de das. Deze snuitputjes ontstaan wanneer dassen op zoek gaan naar voedsel onder het gras. Ook langs het water zijn vermoedelijke snuitputjes aangetroffen.

Ten zuiden van het plangebied is een akker gelegen. De meidoornhaag en de directe omgeving zijn goed onderzocht op sporen. Dezen zijn niet aangetroffen. De kleine groenstrook langs de muur is gevolgd naar het zuiden tot aan de weg. Hier zijn wissels aanwezig onder het prikkeldraad. In dit prikkeldraad zijn een paar haren aangetroffen die hoogst waarschijnlijk van de das afkomstig zijn. Eveneens is er een mestputje aangetroffen. Nabij zijn graslanden en boomkwekerijen aanwezig welke goede foerageergebieden voor de das kunnen zijn.

Valcamera

De valcamera is actief geweest vanaf vrijdag 19 april, 16.15 uur tot en met zondag 21 april circa 14.00 uur. Ook de nachten zijn gefilmd. Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode dat de das jongen heeft en zogende is. Dit betekent dat de moeder meerdere malen per nacht de burcht verlaat om voedsel te zoeken. Voedsel wordt dichtbij de burcht gezocht.

Er zijn gedurende de opnameperiode geen waarnemingen van een das of vos vastgelegd.

Resumé

Er zijn binnen het plangebied geen sporen of activiteiten van de das waargenomen. Ten noorden van het plangebied is een dassenburcht aanwezig en wordt een grasland gebruikt als foerageergebied door deze soort. Ten zuiden van het plangebied zijn eveneens sporen van een das waargenomen. De omgeving is een goed dassengebied, met diverse soorten foerageergebieden en verblijfplaatsen.

Binnen het daadwerkelijke plangebied zijn sporen (uitwerpselen en een schedel) van een vos waargenomen.

Toetsing

De das is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet. De vraag in onderhavige situatie is of artikel 11 van de Flora- en faunawet zal worden overtreden door de realisatie van de parkeerplaatsen. Het betreft hier dan het **verstoren** van een voortplantingsplaats of een andere vaste rust- of verblijfplaats van de das. Ook het aantasten van essentieel leefgebied behoort hiertoe.

Vaste verblijfplaats

Tijdens het veldbezoek en door de opnames van de cameraval is niet vast komen te staan of de das gebruik maakt van de hollen binnen het plangebied. Wellicht dat de pijpen soms worden gebruikt, maar de verwachting is dat het geen hoofdburcht betreft. De hollen liggen onbeschut, wat ze over het algemeen minder aantrekkelijk maken voor dassen. De hollen blijven in het kader van de ingreep onaangetast. Het zal dus gaan om verstoring in de omgeving waardoor de hollen/ pijpen niet meer gebruikt zullen worden door eventuele exemplaren.

De afstand van de hollen en de meest westelijk gesitueerde parkeerplaats betreft circa 55 meter. De verstoring zal bestaan uit kortstondige geluidsoverlast tijdens het arriveren en vertrekken van personeel op doordeweekse dagen. In donkere periodes kan licht eventueel ook nog versturend werken. Volgens

de Soortenstandaard Das van Dienst Regelingen (ministerie van Economische zaken) kunnen dassen wennen aan geluid.

Mocht de das soms gebruik maken van de hollen (worst-cease scenario), zal het gebruik van de parkeerplaatsen geen significant negatief effect hebben op de individuen. Dassen verlaten de burcht bij schemer. Slechts enkele maanden per jaar vallen de standaard werkuren hierbinnen. Dit zijn de koude wintermaanden, waarin de soort minder actief is. Uit het veldonderzoek is gebleken dat met name het westelijke deel in gebruik is. De verwachting is dan ook dat een eventuele das direct in de noordelijke of zuidelijke richting zal vertrekken.

Het is goed mogelijk dat een vos (Tabel 1 van de Flora- en faunawet, lichte bescherming) de hollen/ oude pijpen in gebruik heeft (genomen), daar er ook uitwerpselen van deze soort zijn aangetroffen. Soms maken vossen en dassen gebruik van dezelfde hollen/ pijpen.

Circa 25 meter (hemelsbreed) is een dassenburcht gelegen. Deze dassenburcht zal geenszins verstoord worden door de voorgenomen ingreep. Tevens ligt deze burcht circa 30 meter vanaf de snelweg de E25, waardoor de aanwezige exemplaren gewend zijn aan geluid.

Foerageergebied

Er zijn geen aanwijzingen aangetroffen die er op wijzen dat het concrete plangebied gebruikt wordt als foerageergebied van de das. In de directe omgeving zijn sporen aanwezig, zoals uitwerpselen, haren en snuitputjes die duiden op gebruik van het landschap door deze soort. De realisatie van de parkeerplekken zal geen negatief effect (bijvoorbeeld areaalverlies, barrièrewerking, verstoring) hebben op het functionele leefgebied van de soort.

Conclusie

Artikel 11 van de Flora- en faunawet zal in onderhavige situatie niet worden overtreden om de volgende redenen;

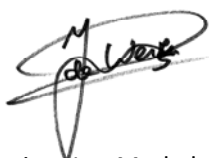
- Waarschijnlijk worden de hollen niet (of nauwelijks) gebruikt door de das. Er zijn geen sporen en zichtwaarnemingen binnen het plangebied aangetroffen en de hollen zijn onbeschut. Aannemelijk is dat de vos de hollen (af en toe) gebruikt.
- De hollen blijven onaangetast.
- Er is een geschikte burcht nabij. Deze bevindt zich buiten de invloedssfeer van de parkeerplaatsen.
- De ingreep tast geen functioneel leefgebied aan, zoals essentieel foerageergebied of wissels.
- In het geval van een worst-case scenario (de pijpen worden wel gebruikt door de das) zijn de te verwachten effecten minimaal; overlast zal alleen kortstondig plaatsvinden door personeel aan het begin en einde van een werkdag. Het merendeel van het jaar bevindt de das zich op dat moment in de burcht. In de koude maanden, wanneer overlap mogelijk is, is de das minder actief. De afstand tot de burcht is zeker 55 meter.

Advies

Om verstoring door licht te voorkomen kan er aan gedacht worden om achter de meest westelijk gesitueerde parkeerplaats (deels) een wintergroene haag dwars op de meidoornhagen te plaatsen.

Algemene zorgplicht

In de meidoornhagen zijn diverse vogelnesten aangetroffen. De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk buiten het broedseizoen plaats te vinden, zodat verstoring van broedgevallen voorkomen wordt. Indien dit niet mogelijk is, dient voorkomen te worden dat er binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden gebroed gaat worden.

ing. Jan-Mark de Wever
Projectleider Hamabest

Bijlage 2: kaart bevindingen

Legenda

	Gewenste parkeerplaatsen		Vermoedelijke looproute das/ vos op basis van sporen en landschapsstructuren		Haren en uitwerpselen das
	Holen/pijpen in plangebied		Foerageergebied op basis van sporen		Snuitputjes (globaal)
	Dassenburcht		Potentieel, niet onderzocht, foerageergebied		Potentieel foerageergebied (afhankelijk van gewas)
	Ander hol/ pijp				Mogelijke looproute

Bijlage 2: Geraadpleegde bronnen

Dienst Regelingen, ministerie van Economische zaken; Soortenstandaard Das, december 2012
Zoogdiervereniging; Handleiding voor het inventariseren van dassenburchten, oktober 2007

www.dasenboom.nl

www.telmee.nl

www.zoogdierenatlas.nl